

ЯПОНСЬКА ДЕРЖАВА

Японія (яп. 日本, にっぽん / にほん)

Код згідно міжнародної класифікації – **JP, JPN**

Код країни-виробника товару – **450-459, 490-499**

Міжнародний телефонний код – **+81**

Домен – **.jp**

Посольство України у Японії

Керівник:	Адреса:	телефон:
Корсунський Сергій	106-0031, Japan, Tokyo,	+81-354-74-97-70
Надзвичайний і	Minato-ku,	+81-354-74-97-73
Повноважний Посол	3-5-31 Nishi-Azabu	
України в Японії		
факс:	E-mail:	Веб-сайт:
+81-354-74-97-72	emb_jp@mfa.gov.ua	http://japan.mfa.gov.ua
	consul_jp@mfa.gov.ua	

Посольство Японії в Україні

Керівник:	Адреса:	телефон:
Пан Кунінорі Мацуда	01901, м. Київ, Музейний	(+38 044) 490-55-00
Надзвичайний і	провулок, 4	
Повноважний Посол		
факс:	E-mail:	Веб-сайт:
(+38 044) 490-55-02	toiawase@kv.mofa.go.jp	http://www.ua.emb-japan.go.jp

Столиця: **Токіо**

Найбільші міста: *Йокогама, Осака, Нагоя, Саппоро, Кобе, Кіото, Фукуока, Кавасаки, Сайтама, Хіросіма, Сендай*

Різниця у часі між Києвом та Токіо – 6 год
Відстань від Одеси до Токіо – 8448 км

В Японії 31 аеропорт

Державний вузловий міжнародний аеропорт Тōkyō Kokusai Kūkō (англ. Tokyo International Airport)

Час у дорозі – від 16 год

Ціна квитка на літак – від 13 тис грн

Валюта країни: Єна (JPY)

1 JPY = 0,26 грн

Єдиною державною офіційною мовою в Японії є японська мова. Це рідна мова для більш як 120 млн осіб. Хоча японська належить до найпоширеніших мов світу, вона рідко вживається за межами Японії. Причинами, які заважають цій мові стати мовою міжнаціонального спілкування, є складна система письма, географічна та культурна ізоляція Японії протягом раннього нового часу, поразка японської політичної експансії в середині 20 сторіччя.

Японія – це острівна країна, розташована вздовж тихоокеанського узбережжя Східної Азії на Японському архіпелазі, межує з Японським морем на заході й Тихим океаном на сході, також простягається від Охотського моря на північному сході до Східнокитайського та Філіппінського морів на південному заході. Будучи частиною Тихоокеанського вогняного кола, Японія охоплює архіпелаг з 6852 островів; п'ятьма основними островами, з півночі на південь Хоккайдо, Хонсю, Сікоку, Кюсю та Окінава.

70 – 80 % поверхні островів вкривають ліси та гори, непридатні для сільського господарства, промисловості чи мешкання через часті тайфуни, зсуви та землетруси. Більшість населення сконцентровано у прибережних зонах та на рівнинах.

Розташування Японії на стику трьох тектонічних плит Тихого океану є причиною частих землетрусів і підвищеної вулканічної активності на архіпелазі. Найвищою горою-вулканом країни є гора Фудзі, висота якої становить 3776 м. Існує багато гейзерів і гарячих природних ванн онсен, які використовують для відпочинку.

Японські острови, які простягаються з півночі на південь, лежать у шести кліматичних зонах.

- *Зона Хоккайдо:* найпівнічніший регіон помірною клімату з холодними зимами та прохолодним літом. Оподи не часті, але взимку острови вкрито глибоким снігом.

- *Зона Японського моря:* західне узбережжя острова Хонсю є місцем частих і сильних опадів, особливо взимку. Влітку прохолодно, хоча інколи, завдяки вітру Фен, буває надзвичайно спекотне.

- *Зона Центральногірська:* типовий континентальний клімат зі значними коливаннями температури взимку і влітку, вночі та вдень. Оподи помірні.

- *Зона Внутрішнього Японського моря:* гори Чюгоку і Шікоку перешкоджають сезонним вітрам, забезпечуючи порівняно теплу погоду впродовж цілого року – клімат середземноморський.

- *Зона Тихого океану:* східне узбережжя японського архіпелагу характеризується холодними зимами з невеликою кількістю снігопадів, та спекотним і вологим літом завдяки південно-східним вітрам.

- *Зона Південних островів:* острови Рюкю лежать у субтропічному кліматичному поясі, де зима і літо теплі. Опади дуже значні, особливо влітку. Частими є тайфуни.

Сезон дощів починається у травні на Окінаві та закінчується

наприкінці липня на Хоккайдо, проносячи дощовий фронт уздовж усього архіпелагу на північ. У центральних областях Японії сезон триває впродовж декількох тижнів, починаючи з середини червня.

Чисельність населення: 125,2 млн

Робоча сила: 68,6 млн

Частка урбанізованого населення: 92,0 %

Рівень безробіття: 2,8 %

Індекс людського капіталу: 0,83 (оцінка за методикою від 0 до 1).

Кількість домогосподарств: 57,2 млн

Розмір домогосподарств: 2,3 особи

Японія – унітарна демократична національна держава, парламентська конституційна монархія. Основний закон – Конституція 1947 року, яка передбачає верховенство права, колегіальність управління, непорушність і недоторканість прав людини, дотримання принципів пацифізму. Носієм державного суверенітету є японська нація.

Влада поділяється на три гілки – законодавчу, виконавчу і судову. Перша представлена двопалатним Парламентом, друга – Кабінетом міністрів і органами виконавчої влади на місцях, третя – Верховним і регіональними судами. Муніципалітети різних рівнів мають широкі права самоврядування. Найвищим органом влади є Парламент. Формальний голова держави – Імператор Японії; фактичний – прем'єр-міністр, керівник Кабінету міністрів.

Щодо адміністративного устрою: країна офіційно поділяється на 47 префектур, адміністративних одиниць найвищого рівня. Вони складаються з однієї столиці *то* (都) – Токіо, одного краю *до* (道) – Хоккайдо, двох округів *фу* (府) – Кіото і Осаки, та сорока трьох префектур *кен* (県).

Нижче префектур розмішуються такі адміністративні одиниці – субпрефектури, міста державного значення і повіти.

Субпрефектури, яких нараховується 14, існують лише у префектурі Хоккайдо. Для решти префектур нижчою одиницею є повіт.

До міст державного значення належать 17 міст, населення яких перевищує 500 000 чоловік.

Окрім префектур і повітів, в країні існують адміністративні одиниці муніципального рівня які користуються широкою автономією. Це центральні міста, особливі міста, 23 спеціальні райони Токіо, а також містечка і села.

Основними релігіями в Японії є синто, буддизм, християнство.

Панівною релігією мешканців Японії є автохтонне язичництво – *синто*. Воно поєднує в собі елементи анімізму, фетишизму, тотемізму та примітивної магії. Об'єктом вшанування цього пантеїстичного культу є божества *ками* – духи природи, визначні діячі минулого, герої японського фольклору. Історично синто розвивалося в діалозі з буддизмом, даосизмом, конфуціанством і християнством, які справили вплив на еволюцію язичницького світогляду, пантеону та обрядовості. Синто було державною релігією Японії протягом 1870 – 1945 років.

Культура Японії (*日本文化, にっぽんぶんか*) – сукупність духовних і матеріальних цінностей, що були створені у країні і визначають духовно-суспільне буття японців.

Культура Японії має велику кількість культурних надбань. Серед них прекрасні зразки образотворчого мистецтва давнини, шедеври архітектури і скульптури, світові пам'ятники японської поезії, літератури та драматургії, пам'ятки садового будівництва тощо. Поряд з ними існує багата спадщина японської культури релігійної та філософської думки, так званих культурних надбань.

Міжнародне співробітництво і економіка

Сьогодні, Японія є членом численних міжнародних організацій, серед яких Організація Об'єднаних Націй, Організація економічного співробітництва та розвитку та Велика сімка. Незважаючи на те, що країна офіційно відмовилася від свого права оголосити війну, Японія підтримує сучасні збройні сили з метою миротворчої діяльності та самооборони, які посідають четверте місце у світі.

На жовтень 2020 року, з моменту встановлення дипломатичних відносин (26 січня 1992 року) між Україною й Японією укладено 55 двосторонніх документів (один документ втратив чинність).

На засадах правонаступництва та за взаємною згодою сторін Україна й Японія також визнають двосторонні договірно-правові документи та домовленості, що були укладені та досягнуті між Японією та колишнім СРСР.

У 2011 році японська сторона, виявивши зацікавленість у використанні українського досвіду з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, виступила з ініціативою щодо підписання міжурядового двостороннього документу про співпрацю між Україною та Японією у сфері ядерної безпеки. 18 квітня 2012 року вищезазначена Угода була підписана сторонами у ході візиту Міністра надзвичайних ситуацій України Віктора Балоги до Японії (ратифікована Законом України № 4669-VI від 27.04.2012, набула чинності 30 травня 2012 року).

5 лютого 2015 року була підписана Угода про сприяння та взаємний захист інвестицій між Україною і Японією.

7 квітня 2016 року сторони підписали Меморандум про співробітництво між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством освіти, культури, спорту, науки та технологій Японії у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту.

12 жовтня 2018 року сторони підписали Меморандум між Міністерством оборони України та Міністерством оборони Японії щодо співробітництва та обмінів у сфері оборони.

Щодо зовнішньоекономічної діяльності між державами були підписані наступні документи: Протокол щодо доступу до ринків товарів і послуг між Україною і Японією (21.07.2005), Кредитна угода, що діє на основі Меморандуму про взаєморозуміння між Експортно-імпортним банком України та Японським банком міжнародного співробітництва, щодо відкриття кредитної лінії для розвитку двосторонньої українсько-японської торгівлі у приватному секторі (11.11.2005), Меморандум про взаєморозуміння між Державним експортно-імпортним банком України та Агенцією зі страхування експорту та інвестицій Японії щодо страхування японського експорту в Україні (25.03.2009), Угода про сприяння та взаємний захист інвестицій між Україною і Японією (05.02.2015).

Японія – один зі світових лідерів у галузі високих технологій.

Найбільшими секторами економіки є промисловість і послуги. Важливу роль відіграють металургія, автомобільна, хімічна, легка і харчова промисловості.

Прогноз приросту ВВП у 2022 році – 2,4 %.

Приріст ВВП у 2021 році – 1,6 %.

Інфляція – -0,3 %.

Індекс ведення торгівлі через кордон – 57.

Індекс легкості ведення бізнесу (англ. Ease of Doing Business Index) (обчислюють для порівняння простоти підприємницької діяльності між країнами світу, що укладається Світовим банком на основі річних даних) – 29 місце серед країн світу.

Індекс сприйняття корупції – 73 (сприймаються за методикою як менш корумповані країни від 99 до 50 балів).

ВВП – 4 940 млрд дол США.

ВВП на 1 особу населення – 39 340 дол США.

Середня зарплата – 3 150 дол США на місяць.

Основним торговельним партнером Японії є *Китай*, на який припадає близько 24 % обсягу імпорту країни. На другому місці – *країни ЄС* з часткою 11,1 % імпорту. На третьому – *США* з часткою 10,8% імпорту.

Товарообіг між Україною та Японією становив 1,6 млрд дол США у 2021 році.

Україна має негативне сальдо у торгівлі з Японією: обсяг експорту товарів з України (0,3 млрд дол США) переважає обсяг імпорту з Японії (1,2 млрд дол США).

Основні статті експорту: руди і залізні концентрати – частка 42,7 % (148,1 млн дол США), тютюнові вироби – 23,2 % (80,7 млн дол США), алюміній і вироби з нього – 7,7 % (26,8 млн дол США), деревина і вироби з неї – 6,8 % (23,5 млн дол США).

Основні статті імпорту: автомобілі – частка 65,0 % (797,2 млн дол США), продукція електро- та загального машинобудування – 11,4 % (139,85 млн дол США), прилади оптичні і фотографічні – 8,9 % (108,6 млн дол США), каучук і гума – 3,0 % (35,8 млн дол США).

В умовах глобальної світової торгівлі більшу частину товарів японські корпорації експортували з України не в Японію, а до країн Південно-Східної Азії, ЄС, Африки і Китаю. Обсяг експорту, здійсненого японськими корпораціями з України до інших країн (**окрім Японії**) за **2021 рік, становив додатково понад 450 млн дол США**. Так, тільки Japan Tobacco Ukraine щорічно експортує тютюнові вироби у 13 країн світу у обсязі приблизно 115 млн дол США.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) безпосередньо з Японії в економіку України, за даними НБУ, станом на 31.12.2021 становили 234,8 млн дол США. Ці ПІІ зосереджені головним чином у сфері оптової та роздрібною торгівлі і ремонту транспортних засобів (95 % – 223,0 млн дол США).

Японська промисловість в Україні представлена заводами японських компаній Yazaki (Закарпатська область) та Fujikura (Львівська область) з виробництва електричного та електронного обладнання для транспортних засобів. Інвестиції у ці підприємства зареєстровані з європейських філій цих компаній, а продукція цих підприємств орієнтована на споживачів в країнах ЄС. Japan Tobacco Inc., яка працює в Україні з 1993 року, інвестувала близько 320 млн дол США у розвиток тютюнової фабрики в Кременчуці. Ці інвестиції зареєстровані з Нідерландів від міжнародної корпорації «Japan Tobacco International» (головний офіс JTI у м.Женеві).

В 2018-2021 роках частина японських інвестицій була спрямована в агросектор України. Корпорація Sumitomo стала основним акціонером українського АТ «Спектр-Агро», яке має широку мережу представництв і підприємств у всіх регіонах України та спеціалізується на постачанні сільськогосподарської техніки, засобів хімічного захисту рослин, добрив тощо. Японська компанія SDG Corp у 2019-2021 рр інвестувала в український агросектор понад 40 млн дол США для будівництва зерносховищ в Таращанському районі Київської області.

Топ експорту

Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини
Чорні метали
Прилади та апарати оптичні, фотографічні, кінематографічні, контрольні, вимірювальні, прецизійні; медичні або хірургічні; їх частини та приладдя
Електричні машини і обладнання
Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання

Топ імпорту

Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини
Фармацевтична продукція
Електричні машини і обладнання
Мінеральні палива
Руди, шлак і зола

Зовнішньоторговельній оборот між Одеською областю та Японією у 2021 році становив 25,8 млн дол США (експорт товарів – 2,1 млн дол США (у 47,7 раза більше 2020 року), імпорт товарів – 23,7 млн дол США (+9,7 %)), сальдо негативне – 21,6 млн дол США.

Експорт з Одеської області до Японії

Інертний газ криптон
Кукурудза
Сталеві балони та палети для транспортування
Просо
Виноградне вино

Імпорт із Японії до Одеської області

Оптичне волокно
Сільськогосподарські трактори
Самохідна підймальна установка,
автовантажувач, крани-маніпулятори, колеса
Мопеди та моторолери
Медичні вироби та інструменти
Напівфабрикати для виготовлення протезів
Автомобілі, деталі, акумулятори
Скловолокно
Борошняні кондитерські вироби
Віскі
Фотопластини та фотоплівки

Міжнародні виставки

<i>Дата проведення</i>	<i>Назва</i>	<i>Місто проведення</i>	<i>Мають бути представлені</i>
04.10.2022 - 06.10.2022	Jitac European Textile Fair 2022	Токіо	Одяг Взуття Акcesуари
05.10.2022 - 07.10.2022	Manufacturing World Osaka 2022 FacTex Osaka 2022	Осака	Промислова інженерія
05.10.2022 - 07.10.2022	International Home Care & Rehabilitation Exhibition 2022	Токіо	Медичні товари для реабілітації
12.10.2022 - 14.10.2022	Tool Japan 2022	Токіо	Промислова інженерія
12.10.2022 - 14.10.2022	Hi/FiT/S-tec/LLj Japan 2022	Токіо	Продовольчі товари
12.10.2022 - 14.10.2022	Agritech Tokyo 2022	Токіо	Сільськогосподарська техніка
12.10.2022 - 14.10.2022	Office Services Expo 2022 Work-style Innovation Expo Tokyo 2022	Тіба	Споживчі товари
13.10.2022 - 16.10.2022	Rooms Experience 2022	Токіо	Одяг Взуття Акcesуари
26.10.2022 - 28.10.2022	Agro Innovation Tokyo 2022	Токіо	Сільськогосподарська техніка
28.10.2022 - 30.10.2022	Food Safety Japan 2022	Токіо	Продовольчі товари
01.11.2022 - 02.11.2022	Denimsandjeans Japan Show 2022	Токіо	Одяг Взуття Акcesуари
08.11.2022 - 13.11.2022	JIMTOF 2022	Токіо	Металообробка, обладнання для металургії

<i>Дата проведення</i>	<i>Назва</i>	<i>Місто проведення</i>	<i>Мають бути представлені</i>
15.11.2022 - 16.11.2022	Kyushu Agro Innovation 2022	Фукуока	Сільськогосподарська техніка
16.11.2022 - 18.11.2022	Office Services Expo Osaka 2022 Work-style Innovation Expo 2022 Osaka	Осака	Споживчі товари
16.11.2022 - 19.11.2022	MESSE Nagoya 2022	Нагоя	Промислова інженерія
30.11.2022 - 03.12.2022	LIAM 2022	Осака	Промислова інженерія
07.12.2022 - 09.12.2022	Drink Japan 2022	Токіо	Продукти харчування, напої
07.12.2022 - 09.12.2022	Photonix 2022	Тиба	Електроніка та електротехніка
25.01.2023 - 27.01.2023	RoboDEX 2023	Токіо	Промислова інженерія
25.01.2023 - 26.01.2023	Kansai Eating Out Business Week 2023	Осака	Продукти харчування, напої
01.02.2023 - 03.02.2023	Conversion Technology Exhibition 2023	Токіо	Промислова інженерія
08.02.2023 - 10.02.2023	Tokyo Health Industry Show 2023	Токіо	Медичні товари
07.03.2023 - 10.03.2023	Japan Meat Industry Fair 2023	Токіо	Продукти харчування, напої
07.03.2023 - 10.03.2023	Foodex Japan 2023	Тиба	Продукти харчування, напої
15.03.2023 - 16.03.2023	Project Tokyo 2023	Токіо	Одяг Взуття Акcesуари
05.04.2023 - 07.04.2023	Textile Tokyo 2023	Токіо	Промислова інженерія
12.04.2023 - 14.04.2023	FacTex Nagoya 2023 DMS Nagoya 2023	Нагоя	Промислова інженерія
12.04.2023 - 14.04.2023	Halal Market Fair 2023 FABEX 2023 Wine & Gourmet Japan 2023	Токіо	Продукти харчування, напої
25.04.2023 - 27.04.2023	Photomask Japan 2023	Йокогама	Електроніка та електротехніка
15.05.2023 - 17.05.2023	BeautyWorld Japan 2023	Токіо	Косметика, косметологія
15.05.2023	Worlds Leading Wines Tokyo 2023	Токіо	Продукти харчування, напої
17.05.2023 - 19.05.2023	Adhesion and Joining Expo 2023 Highly-Functional Material World Osaka 2023 Film Expo Osaka 2023	Осака	Промислова інженерія
17.05.2023 - 19.05.2023	IFIA / HFE Japan 2023	Токіо	Продукти харчування, напої
17.05.2023	World's Leading Wines Osaka 2023	Осака	Продукти харчування, напої
21.06.2023 - 23.06.2023	Japan's Food Export Fair 2023	Токіо	Продукти харчування, напої

Сертифікати на експорт з України

1. Сертифікат здоров'я на харчові продукти нетваринного походження (додаток 1);
2. Методичні рекомендації щодо експорту харчових продуктів нетваринного походження (додаток 2);
3. Сертифікат здоров'я для харчових продуктів нетваринного походження для експорту з України (додаток 3);
4. Сертифікат для експорту з України до Японії м'яса птиці та готових продуктів до споживання з м'яса птиці (додаток 4);
5. Сертифікат для експорту свіжих яєць, призначених для споживання людиною з України до Японії (додаток 5);
6. Ветеринарний сертифікат для сирого молока та молочних продуктів від парнокопитних тварин, які експортуються з України до Японії (додаток 6).

Заборонені для експорту товари

Товари групи 2501, 2502, 2503 відповідно до вимог Митної служби, які розміщені за посиланням: https://www.customs.go.jp/english/c-answer_e/customsanswer_e.htm#kinsei

Заборонені для імпорту товари

Товари групи 2001, 2002, 2003, 2004 відповідно до вимог Митної служби, які розміщені за посиланням:

https://www.customs.go.jp/english/c-answer_e/customsanswer_e.htm#kinsei

Умови доступу на ринок Японії

В Японії діють національні технічні стандарти JIS (Japanese Industrial Standards), за розробку і затвердження яких відповідає [Japanese Industrial Standards Committee](#). База JIS – за [посиланням](#);

У сфері продуктів харчування діють національні стандарти JAS (Japanese Agricultural Standards), за розробку і затвердження яких відповідає [Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries](#);

Сертифікацію мають право проводити державні та приватні організації, зокрема учасники [Japan Accreditation Board](#), [National Institute of Technology and Evaluation](#).

Організації з підтримки та розвитку торгівлі, торговельні е-майданчики, бази даних підприємств іноземних країн, які можуть використовуватись українськими експортерами для пошуку партнерів

<i>Ресурс</i>	<i>Контакти</i>	<i>Опис</i>
База даних комерційних пропозицій та пошуку ділових партнерів	https://www.jetro.go.jp	База даних на сайті Японської організації зовнішньої торгівлі Японії, яка сприяє встановленню ділових контактів між експортерами та імпортерами
База даних державних закупівель (тендерів)	https://www.jetro.go.jp/en/databas/e/procurement/	База даних державних закупівель (тендерів) як центральної, так і регіональних адміністрацій країни

<i>Ресурс</i>	<i>Контакти</i>	<i>Опис</i>
ТПП Японії	https://www.jcci.or.jp/english/	Пошук партнерів
J-messe	https://www.jetro.go.jp/en/databases/j-messe/	База даних спеціалізованих виставок, що проводяться в Японії та у регіоні
Рада з зовнішньої торгівлі Японії (JFTC)	https://www.jftc.or.jp/english/	Організація зі сприяння міжнародної торгівлі
Японська організація підтримки інвестицій та продовольчого імпорту (MIPRO)	https://www.mipro.or.jp/english/	Консалтинг, залучення інвестицій, допомога у започаткуванні бізнесу, бізнес-заходи
Японське агентство міжнародної співпраці (JICA)	https://www.jica.go.jp/	Сприяння міжнародному співробітництву, а також стабільному розвитку японської та світової економіки

Корисні посилання

Організація просування імпорту та інвестицій (MIPRO)

<https://www.mipro.or.jp/english/index.html>

Щодо сертифікації товарів:

Японська рада з акредитації (JAB)

<https://www.jab.or.jp/en/>

Японська організація забезпечення якості (JQA)

<https://www.jqa.jp/english/>

Японська асоціація стандартів (JSA)

<https://www.jsa.or.jp/en/>

Комісія справедливої торгівлі Японії

<https://www.jftc.go.jp/en/index.html>

Міністерство закордонних справ Японії

<https://www.mofa.go.jp/index.html>

Міністерство фінансів Японії

<https://www.mof.go.jp/english/index.htm>

Міністерство освіти, культури, спорту, науки і техніки Японії

<https://www.mext.go.jp/en/index.htm>

Міністерство охорони здоров'я, праці та соціального забезпечення Японії

<https://www.mhlw.go.jp/english/>

Міністерство сільського, лісового та рибного господарства Японії

<https://www.maff.go.jp/e/index.html>

Міністерство економіки, торгівлі та промисловості Японії

<https://www.meti.go.jp/english/index.html>

Міністерство землі, інфраструктури, транспорту та туризму Японії

<https://www.mlit.go.jp/en/index.html>

Міністерство охорони навколишнього середовища Японії

<http://www.env.go.jp/en/index.html>

Міністерство оборони Японії

<https://www.mod.go.jp/e/>

Пошук бізнес-партнерів. Ознайомлюйтесь із запитами від іноземних компаній, знаходьте цікаві пропозиції та пропонуйте співпрацю закордонним партнерам (посилання)

Особливості японської бізнес-культури

Зустрічі та переговори:

- Пунктуальність дуже цінують в Японії. Постарайтеся прибути трохи раніше або точно у призначений час;
- Найпоширенішою формою вітання в Японії є уклін, який змінюється залежно від контексту та соціальних відносин між двома сторонами. Однак, зустрічаючись з іноземцями у діловому контексті, японці можуть вирішити потиснути руку. Дотримуйтесь прикладу свого японського колеги і вітайтеся так само;
- Візитні картки зазвичай пропонують при першій зустрічі з кимось. Те, як хтось ставиться до візитної картки, розглядають як ознаку поваги та уваги до цієї особи та її бізнесу. Ставтеся до своїх та чужих візиток шанобливо й уважно;
- Картки повинні бути двосторонніми, щоб вони були англійською та японською мовами. Запропонуйте карту японською стороною вгору до одержувача. Пропонування картки обома руками демонструє більшу повагу;
- Дозвольте трохи поспілкуватися перш, ніж говорити про ділові питання;
- Зазвичай господарі вказують гостям, де їм сісти. Чим вища посада (становище) людини, тим ближче вона буде сидіти до лідера;
- Під час зустрічі вам можуть запропонувати чай. Зачекайте, поки ваш японський колега почне пити, перш, ніж почати. Намагайтеся не ігнорувати чай, оскільки це може бути витлумачено як прояв неповаги;
- Під час ділової зустрічі нечемно відповідати або користуватися мобільними телефонами. Переконайтеся, що ваш телефон знаходиться у стані «без звуку», щоб уникнути перерв;
- Намагайтеся не перебивати когось і не говорити про когось, якщо це можливо. Важливо також говорити повільно, робити паузи між пунктами та надавати японцю можливість відповісти;
- Консенсус є основою японської бізнес-культури. Це означає, що зустрічі та переговори можуть зайняти досить багато часу, оскільки між відповідними сторонами досягається консенсус. Тому проявіть терпіння;
- Побудова та підтримка відносин є фундаментальною частиною японської ділової культури. Люди зазвичай очікують і бажають довготривалих партнерських відносин. У рамках цього довгострокового підходу японці, як правило, хочуть знати багато про своїх партнерів.

Варто врахувати:

- В Японії штамп із зареєстрованою печаткою часто використовується як альтернатива або разом із підписами. Подібно до підпису, печатка є унікальною для кожної особи і є юридично обов'язковою;
- Як непрямі комунікатори, японці часто уникають прямої відмови або негативної відповіді, натомість дають неоднозначну відповідь;
- Існують соціальні стигми, пов'язані з татуваннями. За можливістю, приховуйте будь-які татування;
- Багато національних дат не є державними святами, проте підприємства та школи у цей день не працюють.

Товари і послуги, які можуть зацікавити Японську сторону

Відповідно до Національної Експортної Стратегії України до 2025 року, Японія разом з США, Німеччиною, Великою Британією та Францією входить до п'ятірки країн, торговельний потенціал яких не повністю використаний українськими підприємствами.

Товарні сектори, які мають резерв для нарощування українського експорту в Японію, це насамперед:

- Зерно: кукурудза, пшениця, овес і бобові (насамперед соєві боби). Ці зернові культури входять до ТОП-10 продуктів харчування, які імпортує Японія;
- Продукція харчової промисловості, яка включає в себе готові харчові продукти та харчові інгредієнти. Майже не представлені на ринку Японії українські горілки, вина і пиво, через складність конкуренції з аналогічною продукцією з країн, що мають ЗВТ з Японією (країни ЄС, США, Чилі і Австралія);
- Рослинна олія (з насіння соняшнику, рапсу, сої тощо), у т.ч. і органічна продукція, яка користується особливим попитом в Японії;
- Продукція металургійної промисловості – насамперед доповнити український сировинний експорт залізорудних концентратів і окатишів, продукцією з доданою вартістю – прокатом і напівфабрикатами;
- Продукція легкої промисловості – на сьогодні майже не представлена на японському ринку, хоча висока якість і сучасний дизайн продукції української легкої промисловості можуть мати успішні перспективи. Для просування такої продукції на 125-мільйонний ринок Японії, потрібна агресивна маркетингова стратегія на основі участі у міжнародних виставках і презентаціях в Країні сходу сонця;
- Сектор інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ), а також впровадження українських start-up може суттєво вплинути на збільшення експорту українських послуг;
- Сектор туризму під час пандемії COVID-19 особливо потерпає від практично повного блокування Японією як в'їзного, так і виїзного туризму (у т.ч. через необхідність обов'язкового 2-тижневого карантину тих, хто повертається з закордону та наполегливі рекомендації про «небажаність» відвідання багатьох країн світу). Проте, прихильність японців до подорожей і відвідання визначних природних місць і пам'яток культури має значний потенціал для нарощування туристичних послуг. Зокрема, це екотуризм, оздоровчий, культурний, а також на основі включення України до комбінованих європейських турів;
- Сектор креативних послуг може знайти своїх японських споживачів на основі послуг з реклами, ремісництва, дизайну, кіноіндустрії, індустрії моди, видавництва та інших мистецтв.

Основні свята

Цвітіння сакури

Свято цвітіння сакури в Японії - один з найстаріших і шанованих. Дата святкування щороку різна. Офіційний день початку цвітіння дерев - поява першого квітки на сакурі в буддійському храмі Ясукуні, розташованому в Токіо. В цей день метеорологічні служби передають по всій країні повідомлення про те, що почалося цвітіння.

Новий рік

Просегацу - саме так іменується Новий рік в Японії. У новорічні свята прийнято прикрашати будинки гілками верби і бамбука.

День повноліття

Національні свята Японії включають і святкування Дня повноліття. Дванадцятого лютого влади префектур влаштовують вечірки для тих, кому щойно виповнилося двадцять років.

Напередодні свята кожен, хто за останній рік досяг повноліття, отримує спеціальний запрошення. Однак ті, хто ухиляється від сплати податку за проживання, не будуть запрошені на святкування.

Сецубун

Третє лютого починається з багатоголосого кличу: «Вони ва-а-а сото! Фуку ва-а-а ути!», який закликає злих духів покинути будинок і закликає щастя.

Свята стародавньої Японії мають цікаву історію, і Сецубун - не виняток. Буддизм - це віра, згідно з якою кожен предмет і річ має духовне втілення. Так і в Сецубун у всіх будинках проводять вигнання злих духів, чи Мамі-маки.

День заснування держави

Національні свята Японії в лютому включають і День заснування держави. У 1967 році одинадцяте лютого стало офіційним святковим днем.

Свято Дзимма був введений не для японців, а для світових лідерів. Цим уряд вирішив показати, що влада в Японії знаходиться в руках Імператора.

Свято дівчаток

У національні свята країни входить і Хіна мацурі, відомий також як свято дівчаток в Японії. Перший місяць весни в Країні висхідного сонця - суто жіночий. Крім восьмого березня, відзначають цвітіння персиків і День ляльок. Але національним днем став тільки свято дівчаток.

День весняного рівнодення

В офіційні свята Японії включено і двадцяте березня. День весняного рівнодення, або Хіган, важливий для всіх японців. Це свято знаменує початок. У його напередодні жителі Японії ретельно прибирають у будинках, приводять в порядок домашні вівтарі і поминають покійних. У перекладі з японської «Хіган» - це той світ, куди пішли мертві.

День Сівби

Двадцять дев'яте квітня - це день народження Імператора Хірохіто, який правив країною в минулому столітті. З часом йому присудили титул Сівби. Але японці, які шанують свою історію, вирішили не забувати важливу фігуру для країни і увічнили пам'ять про нього, створивши національний свято.

День Конституції

Починаючи з 1948 року, третє травня - офіційне свято, коли відзначається День Конституції.

Після поразки у Другій світовій війні, влада Японії були змушені змінити країну і прийняти умови країн-переможців. Таким чином у 1947 році був визнаний суверенітет японських жителів, країна стала парламентською, а великий Імператор - «символом».

День зелені

Ще одним святом, пов'язаним з легендарним Імператором Сівби, став День зелені в Японії. Четвертого травня японці відзначають «природний» свято. Це подія пов'язана з любов'ю колишнього Імператора зелених насаджень і дерев. Під час подорожей Імператора Сева по країні піддані висаджували в селищах нові дерева.

День дітей

День дітей, або так званий свято хлопчиків в Японії, відзначають п'ятого травня.

День матері

Традиційні свята Японії включають і День матері. Десятого травня у кожній японській родині вітають мам. Хоча в останні роки це свято стає лише способом продати побільше подарунків для дорогих мам.

День шанування літніх людей

З 1947 року двадцять перше вересня стало Днем шанування літніх людей. Ідею висунути його як національне свято

запропонував Масо Кадоваки, який відповідав за префектури Хего. Спочатку до святкувань приєдналася мала частина Японії, але вже з 1950 року цей день ставав все більш популярним.

День осіннього рівнодення

І знову Хіган. Осінній свято рівнодення відзначають двадцять третього вересня. Вегетаріанські Блюда знову: буддійська віра забороняє їсти м'ясо забитих істот.

У буддійської віри Хіган, як весняний, так і осінній, несе древній сенс. Незалежно від часу та обстановки в країні, японці завжди вшановують пам'ять померлих.

День саке

Свята в Японії в жовтні починаються першого жовтня - Дня саке.

Саке - національний алкогольний напій Японії. Процес його приготування довгий і важкий навіть з урахуванням автоматизування процесу. Виготовляється саке з рису, отриманий напій містить від тринадцяти до шістнадцяти відсотків алкоголю.

Саке традиційно розливають у теко, глиняні стаканчики об'ємом в сорок мілілітрів. Пляшка має об'єм в один го, що рівноцінно 180 мілілітрів.

Японці при вживанні саке намагаються дотримуватися правил. Пити легко і з посмішкою. Не поспішати і витримувати індивідуальний ритм. Знати свою норму і закушувати.

День культури

Третього листопада японці відзначають національний День культури. Він розтягується на тиждень, у цей період у студентів майже немає занять. Старшокурсники розповідають гостям кампусів про свої досягнення та про життя в університеті.

Але святкування проходить не тільки в навчальних закладах. По містах і історично важливих частин країни прогулюються дівчата і жінки, одягнені в традиційні японські вбрання.

День народження Імператора

Імператори Японії, діючі і померлі, фігури значні. Люди шанують своїх правителів навіть після 1947 року, коли вони стали лише символом нації.

Двадцять третього грудня по всій Японії святкують День народження Імператора Акіхіто, який вже подолав рубіж у вісімдесят років. Імператор Акіхіто є сином Імператора Сева. Він був коронований дванадцятого листопада 1990 року. Щорічно більше десяти тисяч людей збираються біля палацу Імператора в Кіото і вітають його, бажаючи йому подальшого процвітання.

Цікаві факти про країну та її жителів

Питання честі і раніше відіграє центральну роль в Японії, навіть у політиці.

В Японії до цих пір **30 % весіль** відбувається в результаті організованих батьками сватання та оглядин (омиаи).

У всіх північних містах Японії, де взимку випадає сніг, підігриваються тротуари і вулиці. Ожеледиці не буває, і сніг прибирати не треба. Дуже зручно!

Японці постійно говорять про їжу, а коли вони їдять, то обговорюють як їм подобається частування. Повечеряти, не вимовивши декілька разів "oishii" (смачно) дуже неввічливо.

В японській мові одночасно використовується три види письма: Хірагана (складова система для запису японських слів), Катакана (складова система для запису слів запозичені) та Канджі (ієрогліфічне письмо). З розуму зводить, так.

В Японії немає гастарбайтерів. Це досягнуто простим законом: мінімальна зарплата, на яку дозволено наймати іноземного робітника в Японії перевищує середній оклад праці японця. Таким чином, для високооплачуваних фахівців шлях у країну залишається відкритим.

Більше половини залізниць в Японії приватні. Недержавні перевізники відповідають за 68 % всього залізничного сполучення країни.

Гора Фуджі знаходиться в приватному володінні.

Японська мова складається з декількох рівнів ввічливості: розмовний, шанобливий, ввічливий і дуже ввічливий. Жінки практично завжди говорять на шанобливій формі мови, чоловіки розмовної.

В японській мові немає назв місяців, замість цього вони позначаються порядковими номерами. Наприклад вересень це кугацу, що означає "дев'ятий місяць".

Токіо найбезпечніший мегаполіс у світі. У Токіо настільки безпечно, що шестирічні діти самостійно користуються громадським транспортом.

Дев'ята стаття японської конституції забороняє країні мати свою армію і брати участь у війнах.

У Японії навчальний рік починається першого квітня і розділений на триместри. Школярі вчать з квітня по липень, потім вересня по грудень і з січня по березень.

В Японії немає сміттєвих баків, так як все сміття переробляється. Відходи поділяються на чотири види: скло, спалюється, переробляється і не спалюється сміття. Кожен тип відходів вивозять в певний день і викидати його можна тільки за строго відведених чисел. За порушення процедури великий штраф, в моєму будинку це сто тисяч ієн (приблизно тисяча доларів).

В Японії дуже низькі пенсії. Максимальна соціальна виплата бідним старим становить 30 000 ієн, це десь триста доларів. Обов'язкового пенсійного страхування так само немає, передбачається, що кожен японець сам повинен подбати про свою старість.

В Японії завжди першими обслуговують чоловіків. У ресторані чоловік перший залишає замовлення, і йому першому приносять напій. У магазинах завжди спочатку вітають чоловіка.

В Японії категорично не прийняті чайові. Вважається, що поки клієнт платить за послугу призначену ціну, він залишається з продавцем на рівних.

Особливості японської кухні

Японська кухня не має такого поняття, як «головна страва». На стіл завжди подається суп декількох різновидів, безліч других страв і закусок. Все це ділиться на невеликі порції, а тому в найпопулярніших ресторанах Японії є рухома стрічка, на якій постійно оновлюються тарілки з ласощами. Сьогодні ж такі ресторани зі стрічками можна зустріти в Празі або Сінгапурі. Справжнє здивування і захоплення викликає так званий японський обід – кілька видів ролів подаються на одному великому страві, розділеній перегородками. Таку подачу називають японським сетом.

Існує ще один цікавий спосіб подачі японського обіду. У центрі столу знаходиться котел з киплячою чистою водою. Навколо ж розташовуються безліч тарілочок з різними інгредієнтами. Кожен з відвідувачів може самостійно вибрати продукти і спосіб їх приготування, після чого приступити до трапези.

Основні столові прилади для японських страв – це, звичайно ж, дерев'яні палички. Якщо передбачається подача супу, то ніколи не видається ложка металу, тільки керамічний виріб. Палички обов'язково розташовуються на невеликій підставці. Якщо раптом до супу не подали керамічну ложку, значить, основні продукти з рідкої страви необхідно з'їсти за допомогою паличок, бульйон же допити як чай. Суп завжди наливається в дуже гарний горщик з кришечкою.

Обов'язковий атрибут японського обіду – вологий рушник, змочений в гарячій або холодній воді (осіборі). Їм витирають обличчя і руки перед їжею, під час обіду і по його завершенню.

До самих популярних і улюблених японцями продуктів можна віднести рис і рибу, вугра, морепродукти, ікру, локшину з сої, яйця або рис.

Японська кухня також використовує імбир і сою, бобові культури, вершкову пасту або гострий чилі. Найзнаменитіші і популярні соуси – це соєвий, васабі і горіховий.

Основні японські страви

Для справжнього японця суп може бути як сніданком, так і обідом, і вечерею.

Для приготування салатів використовують багато свіжих овочів, водорості і фрукти, тому закуски завжди вітамінні і є дуже корисними для організму людини. Салати часто подають разом з рибою або морепродуктами, рідше – з м'ясом.

Найпопулярніші страви – це, звичайно ж, роли, суші і сашимі. До їх складу входять рис, морепродукти, риба, овочі і водорості норі. Неодмінними доповненнями стають маринований імбир, соус васабі або соєвий соус.

Чимало уваги приділяється і десерту. Для приготування солодких страв використовують рисову або бобове борошно, сухофрукти, горіхи і нектари.

Найпопулярніший алкогольний напій – sake. Це ніщо інше, як рисова горілка. Рецептів приготування sake дуже багато, в зв'язку з чим горілка має колір від прозорого до ніжного зеленого або янтарного. Sake виготовляють на основі горіхів, грибів, сиру або сої. На сьогоднішній день цей напій по праву вважається кращим в Японії і з упевненістю витісняє з ринків японське пиво.

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Голова Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

В.І. Лапа

2016 року

М. П.

СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я
для харчових продуктів нетваринного походження/
HEALTH CERTIFICATE
for food of non-animal origin

Країна-експортер/Exporting country				Країна-імпортер/Importing country			
1.1. Відправник/ Conignor Назва/ Name Адреса/Address Номер телефону/Tel No.				1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		1.2. a.	
				1.3. Компетентний орган/ Competent Authority			
				1.4. Територіальний орган компетентного органу/Local Competent Authority			
1.5. Одержувач/Consignee Назва/ Name Адреса/Address Номер телефону/Tel No.				1.6. Місце походження (виробник)/ Place of origin (producer) Назва/ Name Адреса/Address Номер ухвалення/ Ресстраційний номер / Approval/Registration number/			
1.7. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.8. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.9. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO/ ISO code	1.10. Регіон призначення/ Region of destination	Код/ Code
UKRAINE	UA						
1.11. Місце відвантаження/Place of loading				1.12. Дата відправлення/ Date of departure			
1.13. Транспорт/ Means of transport Літак/ Airplane ☐ Судно/ Ship ☐ Залізничні вагони/ Railway wagon ☐ Дорожній екіпаж/ Road vehicle ☐ Інший/ Other ☐ Ідентифікація / Identification: Документальні посилання/ Documentary references:				1.14. Вхідний прикордонний інспекційний пункт (якщо відомо)/ Entry Border inspection point (if applicable)			
1.16. Найменування товару та опис/ Name of the product and description				1.15. Умови зберігання та транспортування (температура)/ Storage and transport conditions (temperature)			
1.17. Номер партії або дата маркування/ Lot number or date identification							
1.18. Термін придатності/ Expiration date				1.19. Вага нетто одиниці/ Unit net weight (in appropriate units)			
1.20				1.21. Кількість та вид упаковок/ Number and type of packages			
1.22. Ідентифікація контейнера/номер пломби Identification of container/seal number				1.23. Вага нетто/ Net weight			
1.23. Для людського споживання / For human consumption ☐				1.24. Примітки/ Notes			
<p>Я, державний інспектор, що нижче підписався, цим засвідчую, що виробник продукту, який призначений на експорт з України, підлягав перевірці з боку Компетентного органу України та знаходиться під його наглядом щодо дотримання відповідного законодавства про харчові продукти, а коли це необхідно відбираються зразки продукту та досліджуються в уповноваженій Компетентним органом України лабораторії.</p> <p>I, the undersigned state inspector, hereby certify that the producer of the product, which is intended to be export by Ukraine has been undergoing inspections by Competent Authority of Ukraine and is being under its supervision in terms of relevant food legislation and when necessary samples are taken from the products and analyzed in laboratory authorized by the Competent Authority of Ukraine.</p>							
Державний інспектор / State inspector				Кваліфікація та посада/ Qualification and title			
Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals):							
Дата / Date:				Підпис / Signature:			
Печатка / Stamp:							

Частина I: Подробичі щодо відправленого вантажу/
Part I: Details of dispatched consignment

**Методичні рекомендації
щодо оформлення сертифіката здоров'я
при експорті харчових продуктів нетваринного походження**

I. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації щодо оформлення сертифіката здоров'я при експорті харчових продуктів нетваринного походження (надалі – Методичні рекомендації) застосовуються при експорті харчових продуктів нетваринного походження для споживання людиною, підконтрольних Держпродспоживслужбі (наприклад, кондитерські вироби, олія, спеції та прянощі, мука, консервовані фрукти та овочі, сік, чай, кава смажена, какао-порошок, вироби з макаронного тіста, дієтичні добавки, варення, джеми, соуси, гірчиця, вода мінеральна, напої, пиво, вина, тощо).

1.2. Сертифікат здоров'я на вантажі з харчовими продуктами нетваринного походження, що експортуються (сертифікат здоров'я), видається на вимогу оператора ринку на харчові продукти, що відповідно до статті 26 Закону України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" вироблені на потужностях, зареєстрованих відповідно до вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

1.3. Сертифікат здоров'я видається та засвідчується підписом державного інспектора територіального органу Держпродспоживслужби області або району, на яких покладено функції із здійснення державного контролю в сфері безпечності харчових продуктів, печаткою цього органу і містить повне прізвище, ім'я, по-батькові посадової особи, яка його підписала.

1.4. Розмір плати за видачу сертифіката здоров'я на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження відповідно до частини 3 статті 60 Закону становить 0,05 місячного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на дату відповідного звернення оператора ринку.

1.5. Сертифікат здоров'я видається англійською мовою в двох примірниках. Один екземпляр (оригінал) – оператору ринку, другий (копія), на яку ставиться оригінальна печатка територіального органу Держпродспоживслужби, – зберігається в територіальному органі.

1.6. Перелік державних інспекторів, уповноважених оформляти Сертифікат здоров'я оприлюднюється на веб-сайті територіального органу Держпродспоживслужби. Кількість таких інспекторів повинна бути не менше двох.

1.7. Територіальні органи мають вести журнал реєстрації видачі Сертифікатів здоров'я, які належним чином прошнуровані, пронумеровані та скріплені печаткою.

Номера Сертифікатів здоров'я мають забезпечувати простежуваність вантажу згідно із записами у журналі.

Номер сертифіката має містити три пари цифр (*Наприклад 01-06-XXX*):

- перша пара цифр означає порядковий номер області, міста Києва;
- друга – порядковий номер району (міста);
- третя – порядковий номер сертифіката.

II. Процедура видачі Сертифіката здоров'я

2.1. Оператор ринку харчових продуктів або уповноважена ним особа, який планує отримати міжнародний сертифікат на вантаж з харчовими продуктами нетваринного походження, що плануються до експорту, подає до територіального органу Держпродспоживслужби звернення про видачу міжнародного сертифіката.

2.2. В зверненні зазначається таке:

- країна, до якої планується експорт харчових продуктів.
- опис харчових продуктів, в якому міститься інформація, передбачена формою Сертифіката здоров'я для харчових продуктів нетваринного походження, що затверджена Держпродспоживслужбою.
- інформація щодо наявності спеціальних вимог до цих продуктів (наприклад, лабораторні дослідження (випробувань) перед відправленням вантажу, необхідності ухвалення експортної потужності, ведення реєстрів експортерів тощо). Якщо такі спеціальні вимоги невідомі оператору ринку харчових продуктів або наявні факти/інформація, що свідчать про відсутність спеціальних вимог країни призначення (наприклад, в зовнішньоекономічному договорі/контракті не містяться відповідні положення), про це зазначається у зверненні;
- якщо на потужності, на якій здійснюється виробництво цих харчових продуктів, що призначені для експорту, планові та позапланові заходи державного контролю не проводилися протягом останніх 12 місяців, оператор ринку харчових продуктів або уповноважена ним особа надає окреме звернення про проведення компетентним органом позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку.

2.3. До звернення оператора ринку додається:

- копія зовнішньоекономічного договору/контракту;
- копії документів, що засвідчують наявність спеціальних вимог, встановлених компетентним органом країни призначення вантажу (в разі наявності);
- копії інших документів, що засвідчують характеристики вантажу харчових продуктів та транспортного засобу (за наявності - інвойс, CMR, товаро-

транспортна накладна специфікація харчового продукту або інший схожий за суттю документ).

2.4. Відповідний територіальний орган Держпродспоживслужби видає міжнародний сертифікат в робочий день, наступний за днем отримання звернення оператора ринку харчових продуктів або уповноваженої ним особи, за формою, затвердженою Держпродспоживслужбою, а у випадку наявності – за формою Сертифікату здоров'я погодженої між компетентними органами або за формою встановленою законодавством країни призначення та на підставі безпосередньої перевірки відповідності вантажу вимогам країни призначення (огляд, відповідність тощо).

2.5. Винятками із зазначеного в пункті 2.4. цього розділу терміну видачі Сертифікату здоров'я, є такі випадки:

–у зверненні оператора ринку харчових продуктів наведені спеціальні вимоги до харчових продуктів, встановлені компетентним органом країни призначення або їх наявність на офіційному сайті Держпродспоживслужби у відповідному розділі. В цьому випадку видача Сертифікату здоров'я здійснюється із врахуванням строку виконання спеціальних вимог компетентного органу країни призначення, (наприклад – перевірка вантажу, під час якої здійснюється перевірка його відповідності вимогам країни призначення, лабораторних досліджень (випробувань)) але не пізніше наступного робочого дня після виконання необхідних заходів;

–необхідність проведення позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку внаслідок обставин, зазначених в абзаці п'ятому пункту 2.2. цих Методичних рекомендацій. Такий захід проводиться протягом п'яти робочих днів з дня, наступного за днем отримання звернення оператора ринку харчових продуктів або уповноваженої ним особи.

2.6. За результатами проведення позапланового заходу державного контролю потужності оператора ринку державний інспектор видає Сертифікат здоров'я не пізніше наступного робочого дня після його завершення.

III. Заповнення Сертифікату здоров'я

3.1. *Відправник* – вказується назва (ім'я), адреса, поштовий індекс і номер телефону оператора ринку (особи), яка відправляє вантаж (продавець або виробник).

3.2. *Номер сертифіката* – вказується номер сертифіката згідно пункту 9 частини I.

3.3. *Компетентний орган* – Компетентним органом України є Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (**State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection**).

3.4. *Територіальний орган компетентного органу* – вказується назва територіального органу Держпродспоживслужби, який здійснює оформлення

сертифікату (Main administration of SSUFSCP in Poltava region або Administration of SSUFSCP in Brovarskiy district of Kiev region).

3.5. *Одержувач* – вказується назва (ім'я), адреса, поштовий індекс і номер телефону компанії (особи), яка відповідальна за отримання вантажу (покупець).

3.6. *Місце походження (виробник)* – вказується назва, адреса та виробництва вантажу номер ухвалення/реєстраційний номер.
(*Наприклад, 15-13-47 МР*).

3.7. *Країна походження* – вказується Україна (**Ukraine**) та код ISO для України (**UA**).

3.8. *Регіон походження* – вказується назва області походження (*Київська область / Kyiv region (oblast)*) та державний код області (*Приклад, UA-0*).

3.9. *Країна призначення* – вказується назва країни призначення (*Наприклад, Словенія/Slovenia*) код ISO для даної країни (*Наприклад, SI*).

3.10. *Регіон призначення* – вказується назва області призначення (якщо відомо).

3.11. *Місце завантаження* – вказується морський порт, аеропорт, склад, залізнична станція, холодильник підприємства, митно-ліцензійного складу.

3.12. *Дата відправлення* – вказується фактична дата відправки (рейсу), яка співпадає з датою підпису сертифіката державним інспектором.

3.13. *Транспорт* – необхідно помітити діагональним хрестиком відповідний вид транспортування.

Airplane/ Літак	☐
Road vehicle / Дорожній екіпаж	☒

Ідентифікація – вказується номер рейсу, назву судна, номер автомобіля і т.д. в міру необхідності.

Посилання на документ – вказується номер комерційних документів (CMR, товаро-транспортна накладна, специфікація на вантаж який супроводжується даним сертифікатом тощо).

3.14. *Вхідний прикордонний інспекційний пост* – вказується порт прибуття, аеропорт прибуття, наземний прикордонний інспекційний пост перетину кордону.

3.15. *Умови зберігання та транспортування (температура)* – вказується відповідні умови зберігання харчових продуктів та їх транспортування.

3.16. *Найменування товару та опис* – вказується загальновідома назва та опис товару товару (*Приклад, прянощі/spices, мука/flavor*)*.

*- у разі необхідності зазначення у даному пункті найменування та опису товарів, кількість яких перевищує 5 позицій, в такому випадку зазначається посилання на додаток, що є невід'ємною частиною даного сертифікату (*Приклад, дивись додаток/See attachment*).

3.17. *Номер партії або дата маркування* – вказується номер партії або дата маркування товару.

3.18. *Термін придатності* – вказується термін придатності товару.

3.19. *Вага нетто одиниці* – вказується вага НЕТТО в кілограмах (кг).

3.21. *Кількість та вид упаковок* – вказується точна кількість пакетів, ящиків, мішків тощо, а також тип пакування (*Наприклад: картонні коробки, поліетиленові ящики тощо / 1-litre glass bottle, 18-kg tin package, 1-kg kashar cheese vacuumed in polyethylene*).

3.22. *Ідентифікація контейнера/номер пломби* – вказується номер контейнера та номер пломби (за потреби).

3.23. *Вага нетто* – вказується загальна вага НЕТТО в кілограмах (кг).

Для людського споживання – встановити діагональний хрестик, що товар призначений для споживання людиною.

3.24. *Примітки* – зазначаються результати лабораторних досліджень (випробувань), в тому числі й дослідження на ГМО, які проводяться на вимогу країни призначення або заяви оператора ринку.

3.25. *Державний інспектор* – зазначається ім'я, прізвище, посада та кваліфікація державного інспектора, який оформляє Сертифікат здоров'я.

Колір підпису, особистої печатки та штампів має відрізнятися від кольору іншого тексту.

Державний інспектор засвідчує тільки ту інформацію, якою він володіє.

СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я
для харчових продуктів нетваринного походження/
HEALTH CERTIFICATE
for food of non-animal origin

Країна-експортер/Exporting country

Країна-імпортер/Importing country

Частина I: Подробні щодо відправленого вантажу/ Part I: Details of dispatched consignment	1.1. Відправник/Consignor Назва/Name		1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		1.2.a.			
	Адреса/Address		1.3. Компетентний орган/Competent Authority					
	Номер телефону/Tel No.		1.4. Територіальний орган компетентного органу/Local Competent Authority					
	1.5. Одержувач/Consignee Назва/Name		1.6. Місце походження (виробник)/Place of origin (producer) Назва/Name					
	Адреса/Address		Адреса/Address					
	Номер телефону/Tel No.		Номер ухвалення/ Ресстраційний номер / Approval/Registration number/					
	1.7. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.8. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.9. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO/ ISO code	1.10. Регіон призначення/ Region of destination	Код/ Code
	UKRAINE	UA						
	1.11. Місце відвантаження/Place of loading			1.12. Дата відправлення/Date of departure				
	1.13. Транспорт/Means of transport			1.14. Вхідний прикордонний інспекційний пункт (якщо відомо)/ Entry Border inspection point (if applicable)				
Літак/ ☐ Судно/ ☐ Залізничні вагони/ ☐ Airplane Ship Railway wagon								
Дорожній екіпаж/ ☐ Інший/ ☐ Road vehicle Other								
Ідентифікація / Identification:			1.15. Умови зберігання та транспортування (температура)/ Storage and transport conditions (temperature)					
Документальні посилання/ Documentary references:								
1.16. Найменування товару та опис/Name of the product and description			1.17. Номер партії або дата маркування/ Lot number or date identification					
1.18. Термін придатності/Expiration date			1.19. Вага нетто одиниці/ Unit net weight (in appropriate units)					
1.20.			1.21. Кількість та вид упаковок/ Number and type of packages					
1.22. Ідентифікація контейнера/номер пломби Identification of container/seal number			1.23. Вага нетто/ Net weight					
1.23. Для людського споживання / For human consumption ☐			1.24. Примітки/ Notes					
<p>Я, державний інспектор, що нижче підписався, цим засвідчую, що виробник продукту, який призначений на експорт з України, підлягав перевірці з боку Компетентного органу України та знаходиться під його наглядом щодо дотримання відповідного законодавства про харчові продукти, а коли це необхідно відбираються зразки продукту та досліджуються в уповноваженій Компетентним органом України лабораторії.</p> <p>I, the undersigned state inspector, hereby certify that the producer of the product, which is intended to be export by Ukraine has been undergoing inspections by Competent Authority of Ukraine and is being under its supervision in terms of relevant food legislation and when necessary samples are taken from the products and analyzed in laboratory authorized by the Competent Authority of Ukraine.</p>								
Державний інспектор / State inspector			Кваліфікація та посада/ Qualification and title					
Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals):								
Дата / Date:			Підпис / Signature:					
Печатка / Stamp:								

СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я НА ЕКСПОРТ З УКРАЇНИ ДО ЯПОНІЇ
М'ЯСА ПТИЦІ⁽¹⁾ /
HEALTH CERTIFICATE FOR EXPORT OF POULTRY MEAT⁽¹⁾ FROM UKRAINE TO JAPAN

Частина I: Подробиці щодо відправленого вантажу / Part I: Details of dispatched consignment	1.1. Відправник/Consignor Назва/Name Адреса/Address Номер телефону /Tel.		1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number		1.3. Центральний компетентний орган/ Central Competent Authority	
	1.4. Одержувач/Consignee Назва /Name Адреса/Address Поштовий індекс/Postal code Номер телефону/Tel.		1.5. Місцевий компетентний орган/Local Competent Authority			
	1.6. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.7. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.8. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO / ISO code
	1.9. Місце походження/ Place of origin Назва/Name Адреса /Address		Номер ухвалення/ Registration number		1.10. Місце відвантаження/Place of loading Адреса /Address	
	1.11. Дата відправлення/Date of departure			1.12. Вхідний прикордонний інспекційний пункт в Японії/ Entry Border inspection post in Japan		
1.13. Транспорт/Means of transport Літак/Aeroplane ☐ Судно/Ship ☐ Залізничні вагони/Railway wagon ☐ Дорожній екіпаж/ Road vehicle ☐ Інший/ Other ☐ Ідентифікація /Identification: Документальні посилання/ Documentary references:						
1.14. Опис товару/Description of commodity Дати забою птиці на потужності/ Dates of poultry slaughtering at the establishment				1.15. Код товару (код HS)/ Commodity code (HS code)		
1.17. Температурний режим продуктів/Temperature of products Кімнатної/Ambient ☐ Охолоджений/Chilled ☐ Заморожений/Frozen ☐				1.16. Кількість/Quantity		
1.19. Номер пломби/ контейнера/ Seal /container No			1.18. Кількість упаковок/ Number of packages			
1.21. Товари придатні для споживання людиною/ Commodities certified as /human consumption ☐			1.20. Країна транзиту/ Transit country			
1.23. Ідентифікація продукту /Identification of the commodity Назва, адреса та номер схвалення виробника, дата виробництва на цих потужностях/ Name, address and registration number of establishments, and the date of processing in these establishments			1.22. Для імпорту або доступу в Японію/ For import or admission to Japan ☐			
Вид (наукова назва)/Species (Scientific name)	Бійня/ Slaughterhouse	Переробна потужність/ Processing plant	Холодильна камера/ Cold store	Кількість упаковок/Number of packages	Маса нетто/ Net weight	

Частина II: Сертифікація/Part II: Certification	II. Сертифікація здоров'я/ Health attestation	II.a. Номер сертифікату/ Certificate reference number
	<p><u>II.1 Підтвердження безпечності для здоров'я тварин/ Animal health attestation</u></p> <p>Я, що нижче підписався офіційний ветеринарний лікар, підтверджую, що м'ясо птиці, описане в цьому сертифікаті, відповідає таким вимогам / I, the undersigned official veterinarian, hereby certify that poultry meat described in this certificate has been obtained in accordance with those requirements, and in particular that:</p> <p>(a) високопатогенний (ВПГП) та низькопатогенний (НПГП) грип птиці (ВПГП та НПГП – далі грип птиці) і хвороба Ньюкасла є хворобами, що підлягають нотифікації в Україні та негайно повідомляються компетентному органу України після виявлення спалаху у відповідності з національним законодавством/ highly pathogenic avian influenza (HPAI) and low pathogenic avian influenza (LPAI) (HPAI and LPAI are hereinafter referred to as notifiable avian influenza (NAI)) avian influenza & Newcastle disease are notifiable diseases in Ukraine and these diseases are brought to the attention of the competent authority of Ukraine immediately after an outbreak is detected in accordance with national regulation;</p> <p>(b) програма нагляду за грипом птиці в Україні реалізується компетентним органом та відповідає принципам Кодексу здоров'я наземних тварин МЕБ/ the surveillance program for Avian influenza based on the OIE Code is implemented by the competent authority of Ukraine;</p> <p>(c) вакцинація проти грипу птиці в Україні заборонена. М'ясо птиці отримане від птиці, яка не була вакцинована проти грипу птиці/ vaccination against NAI is prohibited in Ukraine. Poultry meat has been obtained from poultry that has not been vaccinated against Avian influenza</p> <p>(d) походить з країни, зони вільної від грипу птиці (відповідно до Кодексу здоров'я наземних тварин Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (МЕБ), протягом щонайменше 90 днів до дати відвантаження м'яса птиці призначеного для експорту до Японії/ come from country, zone which has been free from Avian Influenza (as stipulated in the OIE Terrestrial Animal Health Code) for at least 90 days before the date of shipment of poultry meat to be exported to Japan;</p> <p>(e) отримане від птиці, яка була вирощена та утримувалась на території (щонайменше в радіусі 50 км від потужностей походження), яка є вільною від хвороби Ньюкасла протягом щонайменше 90 днів до забою або моменту вилуплення птиці/ have been derived from poultry which were raised and kept in an area (at least in the radius of 50 km from the premises of origin) where there has been free from Newcastle disease for at least 90 days before slaughter or since the hatching of the poultry;</p> <p>(f) отримане від птиці, яка походить з господарств (потужностей), які є вільними від пастерелльозу птиці та на які не були накладені компетентним органом жодні обмеження щодо хвороб птиці щонайменше за 90 днів до забою або моменту вилуплення птиці/ have been obtained from poultry coming from farms (establishments) which are free from fowl cholera and are not restricted by the competent authority regarding any poultry disease for at least 90 days before slaughter or since the hatching of poultry</p> <p><u>II.2 Підтвердження безпечності для здоров'я людини/ Public health attestation</u></p> <p>Я, що нижче підписався офіційний ветеринарний лікар, підтверджую, що м'ясо птиці, описане в цьому сертифікаті, відповідає таким вимогам/ I, the undersigned official veterinarian, hereby certify that poultry meat described in this certificate has been obtained in accordance with those requirements, and in particular that:</p> <p>(a) виготовлене на потужностях, які включені до переліку підприємств, яким компетентним органом України надано право експорту до Японії, та де впроваджено постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) відповідно до вимог законодавства України та на яких офіційним державним ветеринарним інспектором проводились заходи державного контролю (перевірки)/ produced at (an) establishment(s) included in the list of establishments approved by the competent authority of Ukraine for export to Japan, and implementing a program, based on the HACCP principles in accordance with requirements of the law of Ukraine and state control measures (inspections) were conducted by the official state veterinary inspector;</p> <p>(b) отримано від птиці, яка пройшла передзабійний та післязабійний огляд під наглядом офіційного державного ветеринарного лікаря, визнано здоровим і не було виявлено жодних інфекційних та заразних захворювань /has been derived from poultry which have passed ante-mortem and post-mortem inspection under direct supervision of official state veterinarian and found to be sound and healthy and free from any animal infectious and contagious diseases;</p> <p>(c) м'ясо птиці було перероблено та упаковано таким чином, щоб запобігти зараженню збудниками будь-якої інфекційної хвороби до відвантаження в Японію / meat has been processed and packed in such a way as to prevent contamination with pathogens of any animal infectious disease prior to shipment to Japan;</p>	

- (d) м'ясо було проінспектовано та визнано придатним для споживання людиною, а також вжито усіх заходів щодо запобігання забрудненню перед початком експорту/ meat has been inspected and found fit for human consumption and every precaution must be taken to prevent contamination prior to export;
- (e) процес виробництва м'яса птиці, який включає забій, обвалку, патрання, розділення і подрібнення або переробку здійснювався відповідно до гігієнічних вимог, затверджених відповідно до законодавства України або щонайменше до еквівалентних норм японського законодавства/ poultry meat processing including slaughtering, dressing, eviscerating, dividing and chopping, or the manufacturing has been done in accordance with hygienic requirements approved according to the legislation of Ukraine or at least equivalent to Japanese laws;
- (f) зберігання та транспортування м'яса птиці здійснено відповідно до гігієнічних вимог, встановлених законодавством України про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів/ storage and transportation of poultry meat has been performed in accordance with the hygienic requirements of the Ukrainian legislation on safety and specific quality parameters of food;
- (g) м'ясо птиці не містить натуральних або синтетичних естрогенів, гормональних речовин, тиреостатичних препаратів, антибіотиків або залишків забруднюючих речовин відповідно до вимог законодавства України / poultry meat do not contain natural or synthetic estrogenic, hormonal substances, thyreostatics, antibiotics and residues of contaminants in accordance with legislation of Ukraine;
- (h) м'ясо птиці має маркування (ветеринарне клеймо) на упаковці або блоці. Маркована етикетка наклеєна на упаковці таким чином, щоб розкрити упаковку було неможливо без порушення цілісності маркувальної етикетки/ poultry meat must have a stamp on package or on the block. Stamped label must be placed on package in a way which ensures that opening is impossible without breaking the label.

Примітки/Notes**Частина I/Part I:**

⁽¹⁾М'ясо птиці означає м'ясо, кістки, жир, кров, шкіру, сухожилля і внутрішні органи птиці та продукти з них/ poultry meat means meat, bone, fat, blood, skin, tendon and viscera of poultry and their products.

- Пункт 1.9: Назва, адреса та затверджений номер підприємства-відправника/ Box 1.9: Name, address and approval number of the establishment of dispatch.
- Пункт 1.13: Зазначити реєстраційний номер(и) залізничних вагонів та вантажних автомобілів, назви кораблів та номери рейсів літаків, якщо останні відомі. У разі перевезення у контейнерах чи коробках – їх загальна кількість та реєстраційні чи серійні номери вказуються у пункті 1.19 / Box 1.13: Indicate the registration number(s) of railway wagons and lorries, the names of ships, if known, the flight numbers of aircraft. In the case of transport in containers or boxes, the total number of these and their registration and where there is a serial number of the seal it has to be indicated in box I.19.
- Пункт 1.15: використовуйте відповідні HS коди Всесвітньої митної організації/ Box 1.15: Use the appropriate Harmonized System (HS) code of the World Customs Organizations.

Частина II/Part II:

⁽²⁾ Колір підпису та печатки повинен відрізнятися від кольору іншого тексту/ The signature and the seal must be in a different color than that of the text.

Офіційний ветеринарний лікар/
Official veterinarian

Прізвище (великими літерами)/
Name (in capitals letters):

Дата /
Date:

Місце видачі/
Place of issue

Печатка⁽²⁾/
Stamp⁽²⁾:

Кваліфікація та посада/
Qualification and title

Підпис⁽²⁾/
Signature⁽²⁾:

**СЕРТИФІКАТ ЗДОРОВ'Я НА ЕКСПОРТ З УКРАЇНИ ДО ЯПОНІЇ СВІЖИХ
ЯЄЦЬ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ СПОЖИВАННЯ ЛЮДИНОЮ⁽¹⁾
HEALTH CERTIFICATE FOR EXPORT OF FRESH SHELL EGGS FOR
HUMAN CONSUMPTION ⁽¹⁾ FROM UKRAINE TO JAPAN**

Частина I: Подробиці щодо відправленого вантажу / Part I: Details of dispatched consignment	1.1. Відправник/Consignor Назва/Name Адреса/Address Номер телефону /Tel.		1.2. Номер сертифіката/ Certificate reference number			
	1.5. Одержувач/Consignee Назва /Name Адреса/Address Поштовий індекс/Postal code Номер телефону/Tel.		1.3. Центральний компетентний орган/ Central Competent Authority			
	1.6. Країна походження/ Country of origin	Код ISO/ ISO code	1.7. Регіон походження/ Region of origin	Код/ Code	1.8. Країна призначення/ Country of destination	Код ISO / ISO code
	1.9. Місце відвантаження/Place of loading Адреса /Address		1.10. Дата відправлення/ Date of departure			
	1.12. Транспорт/Means of transport Літак/Aeroplane ☐ Судно/Ship ☐ Залізничні вагони/Railway wagon ☐ Дорожній екіпаж/ Road vehicle ☐ Інший/ Other ☐ Ідентифікація /Identification: Документальні посилання/ Documentary references:		1.11. Вхідний прикордонний інспекційний пункт в Японії/ Entry Border inspection post in Japan			
	1.13. Температурний режим продуктів/Temperature of products Кімнатної/Ambient ☐ Охолоджений/Chilled ☐ Заморожений/Frozen ☐		1.14. Код товару (код HS)/ Commodity code (HS code)			
	1.15. Номер пломби/ контейнера/ Seal /container No		1.15. Країна транзиту/ Transit country			
	1.16. Кількість/Quantity		1.17. Кількість упаковок/ Number of packages			
	1.18. Товари придатні для споживання людиною/ Commodities certified as /human consumption ☐		1.19 Для імпорту або доступу в Японію/ For import or admission to Japan ☐			
	1.20. Опис потужностей/ Description of establishments					
	Місце походження/Place of origin Номер ухвалення/ Registration number			Назва/Name Адреса /Address		
	Місце обробки/ Place of processing plant Номер ухвалення/ Registration number			Назва/Name Адреса /Address		
	Місце пакування/ Place of packing plant Номер ухвалення/ Registration number			Назва/Name Адреса /Address		
	Місце холодильної камери/ Place of cold store Номер ухвалення/ Registration number			Назва/Name Адреса /Address		
	1.21. Ідентифікація продукту /Identification of the commodity					
	Продукт /Product	Вид (наукова назва)/ Species (Scientific name)	Кількість упаковок/ Number of packages	Маса нетто/ Net weight	Дата виробництва/ Date of production	Дата пакування/ Date of packing

	II. Атестація здоров'я/ Health attestation	II.a. Номер сертифіката/ Certificate reference number	II.b.
II.1	<p>Підтвердження безпечності для здоров'я тварин/ Animal health attestation</p> <p>Я, що нижче підписався офіційний ветеринарний лікар, підтверджую, що свіжі яйця призначені для споживання людиною, описані в цьому сертифікаті, відповідають таким вимогам / I, the undersigned official veterinarian, hereby certify that fresh shell eggs described in this certificate has been obtained in accordance with those requirements, and in particular that:</p>		<p>(a) походять з країни, вільної від грипу птиці (високопатогенного та низькопатогенного підтипів H5 та H7) протягом щонайменше останніх 90 (дев'яноста) днів до дати експорту як вимоги до здоров'я тварин щодо м'яса птиці тощо, як зазначено в діючих «Вимогах щодо здоров'я тварин до м'яса птиці, що експортується до Японії з України (крім Автономної Республіки Крим, Севастополя, Луганської області та Донецької області);/ the fresh shell eggs come from country, which has been free from Avian Influenza (Highly pathogenic avian influenza (HPAI) and H5 and H7 low pathogenicity avian influenza (LPAI) as stipulated in the current «Animal Health Requirements for poultry meat etc. to be exported to Japan from Ukraine (Except Autonomous Republic of Crimea, Sevastopol, Luhansk Oblast and Donetsk Oblast)» for at least 90 (ninety) days prior to export;</p> <p>(b) свіжі яйця призначені для споживання людиною були отримані від птиці, яку вирощували та утримували на території (щонайменше в радіусі 50 км від потужностей походження), яка є вільною від хвороби Ньюкасла протягом щонайменше 90 днів до дати експорту свіжих яєць / the fresh shell eggs have been obtained from poultry which were raised and kept in an area (at least in the radius of 50 km from the premises of origin) where there has been free from Newcastle disease for at least 90 days prior to the export fresh shell eggs;</p> <p>були отримані від птиці, яка походить з потужностей, що є вільними від холери птиці і щодо яких компетентним органом не було встановлено жодних обмежень щодо будь-яких захворювань птиці протягом принаймні 90 днів до дати експорту свіжих яєць;/ the fresh shell eggs have been obtained from poultry coming from the premises of origin which are free from fowl cholera and are not restricted by the competent authority regarding any poultry disease for at least 90 days prior to the export fresh shell eggs;</p> <p>(c) програма нагляду за грипом птиці реалізується компетентним органом України та відповідає принципам Кодексу здоров'я наземних тварин МЕБ/ the surveillance program for Avian influenza based on the OIE Code is implemented by the competent authority of Ukraine;</p> <p>(d) в установах, що займаються збором, сортуванням та пакуванням свіжих яєць (далі – заклади), були вжиті відповідні гігієнічні заходи/ appropriate hygienic measures have been taken in establishments collecting, grading and packing the fresh shell eggs (herein after referred to as «establishments»);</p> <p>(e) вільні від будь-яких забруднень, що суперечать вимогам санітарії (таких як фекальні забруднення)/ the fresh shell eggs are free from unsanitary matters (such as feces);</p> <p>and/ ma</p> <p>(f) [піддавалися обробці дезінфікуючим розчином 200 проміле активованого хлору/the fresh shell eggs were treated with a disinfectant solution with approximately of 200 ppm of available chlorine;]</p> <p>або⁽²⁾/or⁽²⁾</p> <p>[отримані від птиці, яка була вирощена та утримувалась на території (щонайменше в радіусі 50 км від потужностей походження), яка є вільною від хвороби Ньюкасла протягом щонайменше 90 днів до дати експорту свіжих яєць призначених для споживання людиною. Крім того, заклади є вільними від холери птиці і компетентним органом не накладено обмежень стосовно будь-яких захворювань птиці протягом щонайменше 90 днів до експорту свіжих яєць. Крім того, свіжі яйця транспортувались з господарств походження до потужностей безпечним способом з гігієнічної точки зору./ there has been no outbreak of Newcastle disease in the radius of 50 km from the establishments for at least 90 days prior to the export of fresh shell eggs for human consumption. In addition, the establishments are free from fowl cholera and are not restricted by the competent authority regarding any poultry disease for at least 90 days prior to the export fresh shell eggs. Furthermore, the fresh shell eggs were transported from the place of origin to the establishments in a safe manner from the hygienic viewpoint.]</p> <p>(h) транспортувались у новому або відповідно очищеному пакувальному матеріалі/ the fresh shell eggs were transported in new or appropriately sanitized packaging materials.</p> <p>(i) транспортувались та зберігалися до відвантаження таким чином щоб уникнути зараження патогенами інфекційних хвороб птиці/ the fresh shell eggs were transported and stored until shipment in a manner to prevent contamination by infectious disease pathogens of poultry.</p>

II.2 Підтвердження безпечності для здоров'я людини/ Public health attestation

Я, що нижче підписався офіційний ветеринарний лікар, підтверджую, що свіжі яйця, описані в цьому сертифікаті, відповідають таким вимогам / I, the undersigned official veterinarian, hereby certify that fresh shell eggs thereof described in this certificate have been obtained in accordance with those requirements, and in particular that:

- a) походять з потужностей, які включені до переліку підприємств, яким компетентним органом України надано право експорту до Японії, та де впроваджено постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) відповідно до вимог законодавства України та на яких офіційним державним ветеринарним інспектором проводились заходи державного контролю (перевірки)/ come from (an) establishment(s) included in the list of establishments approved by the competent authority of Ukraine for export to Japan, and implementing a program, based on the HACCP principles in accordance with requirements of the law of Ukraine and state control measures (inspections) were conducted by the official state veterinary inspector;
- b) походять зі стад, які за результатами національної програми контролю сальмонельозу є вільними від *Salmonella spp.*/ come from herds that are free from *Salmonella spp.* according to the results of national control program for salmonellosis;
- c) зберігання та транспортування яєць здійснюється відповідно до гігієнічних вимог, встановлених законодавством України про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів/ storage and transportation of table eggs is performed in accordance with the hygienic requirements of the Ukrainian legislation on safety and specific quality parameters of food.

Примітки/Notes

Частина I/Part I:

(1) «Яйця свіжі призначені для споживання людиною» – яйця в шкаралупі, отримані від птахів, вирощених на фермі, та які є придатними для безпосереднього споживання людиною або для приготування яєчних продуктів. Не є харчовими яйцями розбиті, інкубаційні та приготовлені яйця./ “Fresh shell eggs for human consumption” - means eggs in shell other than broken, incubated or cooked eggs, that are produced by farmed birds and are fit for direct human consumption or for the preparation of egg products.

(2) **Вибрати потрібне.** / Keep as appropriate.

- **Пункт 1.12:** Зазначити реєстраційний номер(и) залізничних вагонів та вантажних автомобілів, назви кораблів та номери рейсів літаків, якщо останні відомі. У разі перевезення у контейнерах чи коробках – їх загальна кількість та реєстраційні чи серійні номери вказуються у пункті 1.15 / Box 1.12: Indicate the registration number(s) of railway wagons and lorries, the names of ships, if known, the flight numbers of aircraft. In the case of transport in containers or boxes, the total number of these and their registration and where there is a serial number of the seal it has to be indicated in box I.15.
- **Пункт 1.14:** використовуйте відповідні HS коди Всесвітньої митної організації/ Box 1.14: Use the appropriate Harmonized System (HS) code of the World Customs Organizations.
- **Пункт 1.20:** Назва, адреса та затверджений номер підприємства-відправника/ Box 1.20: Name, address and approval number of the establishment of dispatch.

Частина II/Part II:

(3) **Колір підпису та печатки має відрізнятися від кольору іншого тексту.** / The signature and the seal must be in a different colour that of the text.

<p>Офіційний ветеринарний лікар/ Official veterinarian</p>	
<p>Прізвище (великими літерами)/ Name (in capitals letters):</p>	<p>Кваліфікація та посада/ Qualification and title</p>
<p>Дата / Date:</p>	<p>Підпис⁽³⁾/ Signature⁽³⁾:</p>
<p>Печатка⁽³⁾/ Stamp⁽³⁾:</p>	

**Veterinary Certificate for raw milk and milk products from cloven-hoofed animals
to be exported to Japan from Ukraine!**

**Ветеринарний сертифікат для сирого молока та молочних продуктів від
парнокопитних тварин, які експортуються з України до Японії**

Certificate No./Сертифікат № :

A. Details of dispatched consignment/ Інформація про вантаж

- A-1. Exporting country/ Країна-експортер :
- A-2. Container No./ Номер контейнера :
- A-3. Seal No./ Номер пломби :
- A-4. Shipping mark/ Позначка відправки :
- A-5. Type of packages/ Тип пакування :
- A-6. Name and address of consignor/ Назва та адреса відправника :
- A-7. Name and address of consignee/ Назва та адреса отримувача :

B. Identification of products/ Ідентифікація продуктів

- B-1. Type of products/ Вид продукту :
- B-2. Net weight/ Вага нетто :
- B-3. Number of packages/ Кількість упаковок :
- B-4. Date of production/ Дата виробництва :
- B-5. Animal species of dairy ingredients/ Вид тварин, від яких отримано молочні
інгредієнти :

B-6. Country of origin/ Країна походження :

B-7. Approval number, name and address of establishment where the above product was
manufactured/ Номер ухвалення, назва та адреса підприємства-виробника :

B-8. Approval number, name and address of establishment where the above product was
treated finally/ Номер ухвалення, назва та адреса підприємства кінцевої обробки :

B-9. Purpose of use (please tick the appropriate box)/ Призначення (відмітити відповідний
пункт) :

Human consumption/ Для споживання людиною

Animal consumption/ Для годівлі тварин:

cloven-hoofed animals/парнокопитних тварин;

other animals/інших тварин;

pet food /для домашніх тварин

Other/ Інше

To be determined (likely to use for cloven-hoofed animal consumption)/ Необхідно
визначити (можливо для використання у годівлі парнокопитних тварин)

Remarks/ Примітка :

C. Kind of processing treatment/ Тип температурної обробки

- Raw milk and/or milk products to be exported to Japan have been produced from raw milk collected only in Ukraine, and have been produced, packaged and stored only in the exporting country and/or Listed countries according to Animal Health Requirements for raw milk and/or milk products to be exported to Japan from Listed countries * / Сире молоко та/або молочні продукти, що експортуються до Японії, були виготовлені з сирого молока, заготовленого в Україні, та були вироблені, упаковані та зберігалися виключно на території країни-експортера або країн, внесених до Переліку відповідно до Вимог щодо безпечності здоров'я тварин стосовно сирого молока та/або молочних продуктів призначених для експорту до Японії*.

OR/АБО

- Ingredients derived from raw milk used in the production of milk products have been originate from the exporting country and/or have been legally imported into Ukraine. / Інгредиенты отримані з сирого молока, що використовуються для виробництва молочних продуктів походять з країни-експортера та/або законно імпортовані до України.

AND/ТА

A foot-and-mouth disease (FMD) virus inactivation treatment of milk products has been carried out in any stage of production by any of the following methods (please tick the appropriate box)/ На всіх етапах виробництва була здійснена інактивація вірусу ящуру шляхом обробки молочних продуктів одним з таких методів (відмітити необхідний пункт):

[NOT intended for cloven-hoofed-animals consumption/ НЕ призначені для годівлі парнокопитних тварин]

- a minimum temperature of 132°C for at least one second in liquid form (UHT)/ обробка при мінімальній температурі 132°C протягом щонайменше однієї секунди у рідкій формі (UHT);
- (pH less than 7.0) a minimum temperature of 72°C for at least 15 seconds in liquid form (HTST)/ (рН менше 7.0) обробка при мінімальній температурі 72°C протягом щонайменше 15 секунд у рідкій формі (HTST);
- (pH 7.0 or greater) HTST applied twice/ (рН 7.0 або більше) HTST застосований двічі;
- maintaining a pH less than 6 for at least one hour/ дотримання рН менше 6 протягом щонайменше однієї години.
- an inactivation method equivalent to the above approved by the Ukraine/ методом інактивації, що еквівалентний до вище зазначених і схвалений в Україні.

[Intended for cloven-hoofed animals consumption (or likely to use for this purpose)/ призначені для годівлі парнокопитних тварин (або ймовірно використовуватиметься для цієї мети)]

- a minimum temperature of 132°C for at least one second in liquid form (UHT)/ обробка при мінімальній температурі 132°C протягом щонайменше однієї секунди у рідкій формі (UHT);
- (pH less than 7.0) a minimum temperature of 72°C for at least 15 seconds in liquid form (HTST)/ (рН менше 7.0) обробка при мінімальній температурі 72°C протягом щонайменше 15 секунд у рідкій формі (HTST);
- (pH 7.0 or greater) HTST applied twice/ (рН 7.0 або більше) HTST застосований двічі;

* Listed countries according to the Animal Health Requirements for raw milk and/or milk products to be exported to Japan: http://www.maff.go.jp/aqs/topix/dairy_products_en.html / Країни, внесені до Переліку відповідно до Вимог щодо безпечності здоров'я тварин стосовно сирого молока та/або молочних продуктів призначених для експорту до Японії: http://www.maff.go.jp/aqs/topix/dairy_products_en.html

D. Certification

I, the undersigned official veterinarian, certify that: / *Я, офіційний ветеринарний лікар, що підписався нижче, цим засвідчую:*

1. Ukraine has been free from FMD without vaccination, and, in the status of free from FMD, vaccination against FMD is prohibited in Ukraine / *Україна є вільною від ящуру без вакцинації та, відповідно до зазначеного статусу, вакцинація проти ящуру є забороненою в Україні.*
2. Importation of cloven-hoofed animals that have been vaccinated against FMD into Ukraine is prohibited. / *Ввезення парнокопитних тварин, які були вакциновані проти ящуру, в Україну заборонене.*
3. Ukraine has an appropriate quarantine system for the import and export of raw milk and milk products from the perspective of animal health. / *Україна має діючу систему карантину при імпорті та експорті сирого молока та молочних продуктів в частині здоров'я тварин.*
4. Raw milk and/or milk products to be exported to Japan have been produced from raw milk obtained from clinically healthy animals, and it is prohibited to use raw milk obtained from animals infected with animal infectious diseases as an ingredient according to legislation of Ukraine. / *Сире молоко та/або молочні продукти, що експортуються до Японії, були вироблені з сирого молока, отриманого від клінічно здорових тварин, а використання сирого молока, отриманого від хворих на інфекційні хвороби тварин, в якості інгредієнтів заборонене відповідно до національного законодавства України.*
5. Raw milk and/or milk products to be exported to Japan has been produced, packaged and stored from raw milk collection to shipment of final products to Japan without contamination by pathogens of animal infectious diseases or commingling with raw milk and/or milk products which do not meet Articles 5, 6-1 and 6-2 in Animal Health Requirements for raw milk and/or milk products to be exported to Japan from Listed countries. / *Сире молоко та/або молочні продукти, що експортуються до Японії, були вироблені, упаковані та збережені з моменту збору молока й до відвантаження готових продуктів до Японії без забруднення патогенами інфекційних хвороб тварин або контактування з молочними продуктами, які не відповідають статтям 5, 6-1 та 6-2 Вимог щодо здоров'я тварин для молочних продуктів, що експортуються до Японії з країн, які входять до списку.*
6. The products described here were processed under sanitary conditions in accordance with laws and regulations of Ukraine, which have been accepted by Japan as equivalent / *Вищезазначені продукти було перероблено із дотриманням санітарних вимог відповідно до національного законодавства України, яке було визнане Японією як еквівалентне.*
7. Packages and containers such as carton boxes for milk products to be exported to Japan have been clean and hygienic. / *Упаковка та контейнери, такі як картонні коробки для молочних продуктів, що експортуються до Японії, були чисті та гігієнічні.*

Competent authority/ *Компетентний орган :*

Signature of official veterinarian/ *Підпис офіційного ветеринарного лікаря :*

Printed name and title of official veterinarian/ *Друковане ім'я та посада офіційного ветеринарного лікаря :*

Date of issue/ *Дата видачі :*

Official stamp/ *Офіційна печатка*

Identification of products/Ідентифікація продуктів

Type of products (e.g. Cheese, Butter) / Вид продукту (напр. сир, масло)	Net Weight / Вага нетто	Number of packages/ Кількість упаковок	Date of Production/ Дата виробництва	Animal species of dairy ingredients / Вид тварин, від яких отримано молочні інгредієнти	Country of origin / Країна походження	Approval number, name and address of establishment where the product was manufactured / Номер ухвалення, назва та адреса підприємства - виробника	Approval number, name and address of establishment where the product was treated finally / Номер ухвалення, назва та адреса підприємства кінцевої обробки
Total/Всього			Purpose of use/ Призначення	☐ Human consumption/ Для споживання людиною ☐ Animal consumption/ Для годівлі тварин: ☐ cloven-hoofed animals/парнокопитних тварин; ☐ other animals/інших тварин; ☐ pet food /для домашніх тварин ☐ Other/ Інше (.....) ☐ To be determined (likely to use for cloven-hoofed animal consumption)/ Необхідно визначити (можливо для використання у годівлі парнокопитних тварин)			

Remarks/ Примітки :

Competent authority /Компетентний орган :

Signature of official veterinarian/ Підпис офіційного ветеринарного лікаря:

Printed name and title of official veterinarian /Друковане ім'я та посада офіційного ветеринарного лікаря :

Date of issue/Дата видачі :

Official stamp/Офіційна печатка